IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

Komisja Infrastruktury

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW MONITOROWANIA WYKORZYSTANIA FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY (NR 3)

z dnia 1 grudnia 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Infrastruktury

– podkomisji stałej do spraw monitorowania wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w zakresie infrastruktury (nr 3)

1 grudnia 2022 r.

Podkomisja stała do spraw monitorowania wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w zakresie infrastruktury, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Sibińskiej (KO)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– informację ministra funduszy i polityki regionalnej na temat założeń i priorytetów programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS).

W posiedzeniu udział wzięli: **Małgorzata Jarosińska-Jedynak** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Rodziewicz** dyrektor Departamentu Analiz Transportowych i Programowania Centrum Unijnych Projektów Transportowych, **Kornel Drabarek** doradca ekonomiczny w Departamencie Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli, **Olga Scott** dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich Pracodawców RP wraz ze współpracownikami oraz **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Kessel**, **Jolanta Osiak** i **Jakub Sindrewicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Możemy rozpocząć nasze posiedzenie, w związku z powyższym oficjalnie otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw monitorowania wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w zakresie infrastruktury w ramach Komisji Infrastruktury.

Witam panów posłów. Witam zaproszonych gości. W szczególny sposób witam panią minister Małgorzatę Jarosińską-Jedynak. Witam panią minister bardzo serdecznie. Witam pana Jarosława Orlińskiego, dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej; panią Barbarę Bakę, zastępcę dyrektora; panią Katarzynę Zielińską-Heitkötter, zastępcę dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych; panią Joannę Gajdę-Sobieszczańską, naczelnik wydziału w Departamencie Programów Infrastrukturalnych. Pani Joanny Lech jeszcze nie mamy. Witam pana Krzysztofa Rodziewicza, dyrektora Departamentu Analiz Transportowych i Programowania CUPT; pana Kornela Drabarka, doradcę ekonomicznego w Departamencie Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli. Witam wszystkich państwa bardzo serdecznie.

Stwierdzam kworum. W związku z powyższym możemy prowadzić obrady naszej podkomisji.

Zgodnie z przedstawionym porządkiem i z naszą wcześniejszą umową przedmiotem dzisiejszego posiedzenia będzie informacja ministra funduszy i polityki regionalnej na temat założeń i priorytetów programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027, tzw. FEnIKS. Czy są uwagi do porządku? Nie ma. W związku z powyższym stwierdzam przyjęcie tego porządku.

Przystępujemy do realizacji. Bardzo proszę panią minister o zabranie głosu i przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, szanowna rado, szanowni państwo, jeżeli chodzi o program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021–2027, tak jak jego poprzednicy, czyli Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko z perspektywy 2007–2013, POIiŚ z perspektywy 2014–2020, POIiŚ, o którym rozmawialiśmy wczoraj, FEnIKS będzie największym programem w perspektywie 2021–2027 w Polsce, ale również w całej Unii Europejskiej. Kontynuujemy dobrą passę wdrażania i inwestowania funduszy z polityki spójności i Funduszu Spójności w obszarze infrastruktury technicznej, ale po części również społecznej.

Szanowni państwo, jeżeli chodzi o cele programu, celem programu FEnIKS jest przede wszystkim poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, poprzez takie działania jak chociażby efektywność energetyczna ciepła systemowego, rozwój odnawialnych źródeł energii i inteligentnego systemu energetycznego. To również kwestie związane z gospodarką przyjazną środowisku, gospodarką obiegu zamkniętego. To również działania w obszarze adaptacji do zmian klimatu, inwestycje w obszarze gospodarki wodno-ściekowej, również działania i projekty, które będziemy podejmować w obszarze zachowania bioróżnorodności, bezpieczny, przyjazny środowisku system transportowy czy poprawa dostępu do zwiększania odporności systemu ochrony zdrowia, ale, tak jak w poprzednich perspektywach, będziemy również podejmować działania w obszarze wzmacniania roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Te działania, które są planowane do podjęcia w poszczególnych sektorach, będą przyczyniać się przede wszystkim do osiągnięcia celów założonych w głównej strategii UE, czyli celów, które wynikają z Europejskiego Zielonego Ładu. Ma to pomóc przede wszystkim w przekształcaniu całej UE w nowoczesną, zasobnie oszczędną i konkurencyjną gospodarkę. Program FEnIKS będzie też odzwierciedlał cele i założenia głównych strategii krajowych, czyli przede wszystkim Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do 2030 r., ale również właściwych tematycznie strategii sektorowych, które już bezpośrednio wynikają z realizacji działań, projektów, przedsięwzięć w poszczególnych obszarach.

Jeżeli chodzi o alokację, to, jak już powiedziałam, program jest największym programem w Polsce, w całej UE. Środki, które zasilają program, pochodzą z Funduszu Spójności oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Łączna alokacja z obu funduszy w ramach programu będzie wynosić 24,2 mld euro, z czego Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego to 12,9 mld euro, Fundusz Spójności to 11,3 mld euro. Środki te będą oczywiście uzupełniane o wkład krajowy pochodzący głównie ze środków publicznych, bo tak rozłożone są działania.

Program FEnIKS przewiduje podejmowanie działań w ramach ośmiu priorytetów. Postaram się króciutko wymienić te priorytety razem z alokacją, która została przypisana dla tych obszarów. To przede wszystkim pierwszy z priorytetów, czyli wsparcie sektorów energetyka i środowisko w ramach Funduszu Spójności. Na to działanie przewidzieliśmy 4 616 000 000 euro. Kolejny priorytet to wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Tu mamy do zainwestowania 5 129 000 000 euro. Na działania w obszarze transportu miejskiego przewidzieliśmy 2 mld euro. W przypadku wsparcia sektora transportu z Funduszu Spójności działania te będą finansowane w kwocie 4 385 000 000 euro, a z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie 6 526 000 000 euro. Na sektor ochrony zdrowia przewidzieliśmy środki w kwocie 650 mln euro. Działania w obszarze kultury to 600 mln euro. Środki na pomoc techniczną to 282 mln euro.

Jeżeli chodzi o program FEnIKS, 6 października otrzymał on zatwierdzającą decyzję wykonawczą Komisji Europejskiej. Pierwsza zaliczka w wysokości 1,5% wartości programu została przez KE przekazana. Jesteśmy już po powołaniu komitetu monitorują-

cego w zakresie instytucjonalnym. W tej chwili spływają do nas ostatnie zgłoszenia dotyczące składu osobowego komitetu monitorującego, więc myślę, że pierwsze posiedzenie komitetu monitorującego odbędzie się na początku przyszłego roku, tak żeby komitet monitorujący mógł już zatwierdzić kryteria wyboru projektów, aby już w pierwszym półroczu przyszłego roku odbyły się pierwsze konkursy i pierwsze nabory wniosków. Zakładam, że może to wydarzyć się już w pierwszym kwartale 2023 r., ale wszystko zależy od sprawności pracy komitetu monitorującego, który w tym okresie programowania ma dość duży skład: 44 członków i 12 obserwatorów. Mam więc nadzieję, że jak najszybciej uda się zatwierdzić kryteria wyboru projektów. Do końca tego roku przedstawimy również szczegółowy opis osi priorytetowych, tak abyśmy konkretnie wiedzieli już, jakie będą działania i jacy beneficjenci będą mogli ubiegać się o wsparcie w ramach poszczególnych priorytetów.

Nie będę szczegółowo przedstawiać informacji na temat poszczególnych priorytetów, bo to możemy przekazać w informacji pisemnej, ale jeżeli są jakieś pytania, to jesteśmy tutaj całym zespołem, który tworzył program FEnIKS, i oczywiście odpowiemy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Panie przewodniczący? Dobrze. To popytam o parę informacji.

Po pierwsze, czy dzisiaj możemy już powiedzieć, jakie ograniczenia są dla beneficjentów? Kto może być głównym beneficjentem? Czy to jest przede wszystkim samorząd, czyli miasta i gminy? Czy mamy w tym zakresie jakieś ograniczenia? Czy są to też przedsiębiorcy, uczelnie? Generalnie kto i na jakich zasadach będzie mógł z tego programu korzystać?

Po drugie, chciałam spytać o Europejski Zielony Ład. Dużo o tym mówimy, mówiliśmy też na ostatnim posiedzeniu podkomisji, dlatego chciałabym dopytać. To np. kwestie realizacji obiektów infrastrukturalnych. Czy będzie to uwarunkowane tak, że muszą tam być też elementy związane np. z termomodernizacją albo z odnawialnymi źródłami energii? Czy przy każdej takiej inwestycji muszą być uwzględnione takie elementy?

Odnośnie do transportu miejskiego jest pytanie na temat możliwości kontynuowania obiektów, które są obecnie realizowane. Na przykład w przypadku mojego miasta, Gorzowa Wielkopolskiego, realizowany jest duży projekt związany z rozbudową linii tramwajowych, z wymianą taboru. Czy byłyby możliwości, żeby realizować ciąg dalszy? Wiem, że są takie plany.

Jeśli chodzi o zdrowie, chciałabym dopytać. Wiem, że UE niechętnie podchodzi do inwestycji w zdrowie, jeśli chodzi o nowe obiekty. Mowa o budowie bądź rozbudowie obiektów szpitalnych. Czy te inwestycje, jeśli chodzi o zdrowie, będą dotyczyły wyposażenia, czy będą np. uwarunkowane również tym, że muszą im towarzyszyć elementy związane chociażby z fotowoltaiką, z pompami ciepła czy z termomodernizacją?

Chciałabym jeszcze dopytać o komitet monitorujący. Ostatnio mówiliśmy, że był tam jakiś problem z organizacjami pozarządowymi. Czy dzisiaj mamy to już wyjaśnione? Czy mogłaby pani minister chociaż w skrócie przedstawić przekrój tego, kto wchodzi w skład komitetu monitorującego? Jak to będzie wyglądało w praktyce?

Ja tyle. Dzień dobry, witamy przedstawiciela samorządów. Bardzo cieszę się, że jest pan z nami. Ja tyle, ale jeśli panowie będą potem mieli pytania, to będę wdzięczna za kolejne uwagi.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Jeżeli chodzi o kwestie związane z beneficjentami środków z FEnIKS, tak naprawdę przekrój beneficjentów tego programu jest taki, że w zasadzie każdy może ubiegać się o wsparcie w ramach FEnIKS: jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie, przedsiębiorcy, szpitale.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Pani minister, słyszałam, że to tylko duże samorządy.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Nie, nie…

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dlatego proszę o uściślenie. Jest taki właśnie mit, że to jest tylko dla dużych samorządów.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Nie, nie, absolutnie, to nie jest tylko dla dużych samorządów. To ukierunkowanie będziemy mieć w transporcie miejskim, natomiast musimy też patrzyć na linię demarkacyjną pomiędzy programami, pomiędzy programem FEnIKS a programami regionalnymi, czyli tym, co będzie finansowane z niższego poziomu. Ta demarkacja pojawi się szczególnie w infrastrukturze drogowej, w transporcie. Tutaj więc może być to rozróżnienie, natomiast szczegółowa informacja o tym, kto, gdzie, w jakich działaniach, w jakich priorytetach, będzie już wskazana w szczegółowym opisie osi priorytetowych. Dokument ten będzie przygotowany do końca roku. Tam będą pokazani konkretnie, ale absolutnie nie ma żadnych ograniczeń, że ktoś został wycięty, pominięty. Generalnie struktura programu, tak jak w perspektywie 2014–2020, a myślę, że nawet w perspektywie 2007–2013, jest powielona na perspektywę 2021–2027. Nikt nie został wycięty. Jeśli tutaj nie dołożyliśmy, to na pewno nie wycięliśmy.

Jeżeli chodzi o kwestie związane z zielonym ładem, nigdzie nie ma zapisu, który mówiłby o tym, że każda infrastruktura, każdy nowy budynek ma zawierać elementy OZE czy jakieś rozwiązania. Nie, nie ma takich zapisów. Oczywiście jak realizujemy działania w obszarze termomodernizacji czy gospodarki obiegu zamkniętego, czy np. zielone inwestycje u przedsiębiorstw, to wtedy oczywiście tak, wtedy elementy zielonego działania muszą się pojawić. Jeżeli natomiast realizujemy działanie chociażby w obszarze ochrony zdrowia, to nie mówimy tu o tym, że są wymagania, że, nie wiem, 20% inwestycji musi być objęte zielonymi rozwiązaniami.

Musimy pamiętać o zasadzie, która jest stosunkowo nowa w perspektywie 2021–2027, takiej, że żaden projekt nie może mieć szkodliwego wpływu na środowisko. To już przerabialiśmy na początku umowy partnerstwa, kiedy musieliśmy zachować zasadę DNSH, *Do No Significant Harm*, czyli znaczącego oddziaływania na środowisko. To samo przenosi się do projektów. To już przewijało się przez perspektywę 2014–2020, kiedy wykazywaliśmy co najmniej neutralny wpływ na środowisko, ale w tej chwili mamy już konkretny zapis, który mówi o tym, że żaden projekt nie może szkodzić.

Jeżeli chodzi o kwestie związane z ZIT-ami, w tym tygodniu, w poniedziałek, ZIT-y, czyli wszystkie zintegrowane inwestycje terytorialne i regionalne, dostały informacje o tym, jaka pula środków będzie do dyspozycji w konkretnym obszarze, więc oczywiście tam gorzowski tramwaj też się pojawia.

Inwestycje w zdrowie? Pozwolę sobie przekazać głos, żeby jeszcze rozszerzyć informację w obszarze zdrowia. Warunek jest jeden: żadnych nowych łóżek, więc oczywiście modernizacja, doposażenie, natomiast to nie może wiązać się ze wzrostem liczby łóżek.

Jeżeli chodzi o komitety monitorujące i przekazywanie informacji na temat osób, które będą członkami komitetu monitorującego, najpierw trzeba było zgłosić organizacje. Tak jak wspominałam, największe problemy pojawiały się w przypadku organizacji pozarządowych. One dalej istnieją, ponieważ komitety monitorujące nie zostały powołane do wszystkich programów, bo albo organizacje nie zgłaszają się, albo przegapiają termin, natomiast terminy te są dość jasno określone w ustawie i musimy się ich trzymać. Później, jak już zostanie wskazana organizacja, występujemy do organizacji o wskazanie konkretnej osoby, która będzie reprezentować tę organizację, więc bardzo często pojawiają się małe problemy.

Jeżeli chodzi o skład, rozumiem, że pani przewodnicząca pytała o konkretne instytucje, które zostały zgłoszone do komitetu monitorującego. Jeżeli można, tę informację prześlemy pisemnie, bo dzisiaj nie mamy jej w głowie. 22 instytucje to instytucje z poziomu publicznego, 22 instytucje są z sektora prywatnego, czyli mamy tam również organizacje. Na razie jest 12 obserwatorów, którzy zgłosili chęć udziału w komitetach monitorujących.

Jeżeli mogę, proszę o wsparcie w sektorze zdrowia.

Zastępca dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Barbara Baka:

Dzień dobry państwu. Bardzo dziękuję, pani minister. Tak, sektor zdrowia wygląda trochę inaczej, bo jest budowany i zaprogramowany po to, aby zwiększyć dostępność usług zdrowotnych. W rezultacie, gdy porównamy poprzednią perspektywę, choć jeszcze trwa, i perspektywę 2021–2027, okaże się, że to, co jest kluczowe, to to, że kierunkujemy się na jednostki, które są najbliżej pacjenta. Naszą myślą przewodnią jest przede wszystkim deinstytucjonalizacja. Dlatego gros środków jest kierowane na podstawową opiekę zdrowotną. Podstawowa opieka zdrowotna będzie realizowana na obu poziomach: poziomie krajowym oraz poziomie regionalnym. Wyrazem deinstytucjonalizacji jest również ambulatoryjna opieka zdrowotna, aby zmniejszyć presję na szpitale i zaoferować wsparcie pacjentom, jeżeli jest ono możliwe do udzielenia w takim trybie, jaki oferuje POZ oraz ambulatoryjna opieka zdrowotna.

Gdy mówimy o podstawowej opiece, oczywiście mamy na myśli wpisanie się w reformę, czyli zwiększenie zakresu świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej. W tym kierunku będziemy podejmować interwencje z funduszami unijnymi.

Co jeszcze jest kluczowe w sektorze zdrowia, a nie pojawiało się dotychczas? Temat jest bardzo potrzebny do zagospodarowania: psychiatria. Mówimy o psychiatrii dzieci i młodzieży, ale również osób dorosłych. Mówimy o psychiatrii na trzech poziomach referencyjności, z bardzo dużym naciskiem na opiekę środowiskową, czyli opiekę psychologa, opiekę psychoterapeuty. Drugi poziom to oczywiście psychiatria w trybie specjalisty, ale w trybie jednodniowym. Dopuszczone są natomiast szpitale w psychiatrii, ale, jak powiedziała pani minister, z zastrzeżeniem nie tworzenia nowych łóżek, a bardziej przenoszenia tych monospecjalistycznych, jednokonglomeratowych szpitali wyizolowanych do wysokospecjalistycznych jednostek w tworzeniu oddziałów.

W ten sposób budujemy, wspieramy sektor zdrowia w perspektywie 2021–2027. Taki kierunek jest generalnie obecny niezależnie od poziomu wdrażania. Myślą przewodnią jest nierozbudowywanie bazy łóżkowej oraz deinstytucjonalizacja pomocy, aby była ona bardziej dostępna dla pacjenta. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję. Jeszcze dopytam. To konkretny przypadek. Jest duży szpital, który posiada psychiatrię dla dorosłych, a teraz idzie w kierunku psychiatrii dziecięcej. Jest ten pierwszy stopień, czyli są poradnie, jest potrzebny ciąg dalszy, czyli dzienny pobyt, co jest możliwe do zrobienia, i jest też potrzebny oddział całodobowy. Żeby to zrobić, potrzebny jest remont starego obiektu. Rozumiem, że jak zostanie on dobrze opisany na zasadzie takiej, że część łóżek zostanie, powiedzmy, przeniesiona z psychiatrii dla dorosłych, wtedy taki remont wchodziłby w grę.

Zastępca dyrektora departamentu MFiPR Barbara Baka:

Tak, nie wykluczamy żadnego poziomu. Wsparcie dla psychiatrii w szpitalnictwie jest jak najbardziej dopuszczalne. Oczywiście będzie to badane pod kątem tego, czy zapewniamy największy dostęp, i tego, czy kierowanie środków na bazę szpitalną nie powoduje, że brakuje nam środków na środowiskową opiekę, ale to absolutnie nie jest wykluczone. Grunt, żebyśmy zadbali o to, aby baza łóżkowa zachowała swoje status quo na dziś.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dobrze. Dziękuję bardzo.

Czy koledzy? Bardzo proszę, pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Marek Wójcik, Związek Miast Polskich.

Pani przewodnicząca, państwo posłowie, pani minister, szanowni państwo, cieszę się z tej dyskusji. Zawsze te spotkania przynoszą dużą korzyść. Bardzo po żołniersku powiem o kilku kwestiach.

Jeżeli chodzi o FEnIKS, zwracam uwagę na nierozwiązany problem linii demarkacyjnej w przypadku FEnIKS i kolei. Mamy duży kłopot w województwach, dlatego że w poprzednim okresie planowania zrealizowaliśmy dokumentację na modernizację

ważnych regionalnie linii kolejowych. Teraz niestety realizację tych projektów zrzuca się na samorządy województw, na regionalne programy operacyjne, podczas kiedy przed laty rozmawialiśmy inaczej. Moim zdaniem te projekty w wielu przypadkach znacząco wychodzą poza transport ściśle regionalny, a co najmniej międzyregionalny. Mamy z tym duży problem.

Pani minister, drugi problem to kwestia KPO, linii demarkacyjnej i tego, w jaki sposób mamy przygotować się do tych projektów. Czy stosujecie państwo jakiś mechanizm rezerwowy? Wiele ważnych dla samorządów przedsięwzięć miało być realizowanych z KPO, z kolei one nie znalazły się w FEnIKS, a jeżeli znalazły się, to w niewielkim wymiarze. W związku z tym prosimy powiedzieć, jak te relacje wyglądają dzisiaj. Czy możemy liczyć na przesądzenia? Z oczywistych powodów proces przygotowania inwestycji trwa nie miesiącami, a latami.

Kolejna sprawa to pytanie, czy istnieje szansa na to, aby podmioty samorządowe, które dla poprawy efektywności będą ze sobą współpracowały w przygotowaniu, a potem w realizacji projektów, miały szansę na swoistą preferencję. Mówię o związkach komunalnych, mówię o stowarzyszeniach jednostek samorządu terytorialnego. Z tysiąca różnych powodów – nie chcę tym państwa męczyć – powinniśmy preferować taką współpracę między samorządami. Szczególnie przy dużych przedsięwzięciach infrastrukturalnych z różnego zakresu, od kultury, sportu, edukacji czy nauki począwszy, pozwoli ona na lepszą efektywność podejmowanych działań.

Istnieje również szansa na wzmocnienie czegoś, o czym przy okazji planowania FEnIKS-a jeszcze nie wiedzieliśmy. Mianowicie istnieje szansa na to, aby wzmocnić przedsięwzięcia, które wiążą się z energetyką. Po stronie samorządowej jesteśmy bardzo zainteresowani realizacją projektu w tym obszarze. Chcemy zagwarantować maksymalnie jak najtańszą energię i ciepło dla naszych mieszkańców. Chcemy podjąć w tej sprawę inicjatywy i bylibyśmy bardzo wdzięczni, gdyby udało się wzmocnić pulę środków na ten obszar, także z powodów w sposób oczywisty państwu znanych. Nie będę tego rozwijał.

Na koniec jest kwestia ochrony zdrowia. Od tyłu. Jeżeli chodzi o łóżka i obszar psychologii i psychoterapii, mam gorącą prośbę. Jasne jest to, że Polska należy do krajów, którym w ostatnich latach przybywało łóżek. Mało jest takich krajów w Europie. Są kraje, które znacząco ograniczały liczbę łóżek. Mam natomiast propozycję, żeby nie mówić, że nie będzie więcej łóżek na leczenie psychiatryczne. Proponuję zamienić to na sformułowanie: zamieniamy inne łóżka na łóżka psychiatryczne.

Oczywiście nie powinniśmy globalnie, łącznie zwiększać liczby łóżek w polskich szpitalach, to jest oczywiste i tu jest pełna zgoda, natomiast są obszary, w których startujemy z tak niskiego poziomu, że moim zdaniem ograniczenie tego typu jest nieracjonalne. Mamy inne obszary, począwszy od pediatrii, ginekologii, gdzie jest tego za dużo, natomiast tu startujemy z poziomu braku łóżek. Jest oczywistą kwestią, że jesteśmy za środowiskową opieką, to jest jasne, to nie ulega najmniejszej wątpliwości, ale mimo wszystko w lecznictwie zamkniętym mamy pewne niezaspokojone potrzeby i prosimy o pewną refleksję.

Jeżeli chodzi o opiekę zdrowotną, chcę także prosić o to, żeby pozwolić nam na realizację mniejszych projektów, dlatego że w tej chwili mamy dokładnie odwrotną tendencję. Z Funduszu Medycznego finansowane są tylko bardzo duże projekty. Pierwsze rozstrzygnięcie w przypadku funduszu medycznego dotyczące pediatrii to bariera 50 mln na minimalny projekt. Najmniejszy zakwalifikowany projekt to jest prawie 80 mln, potem 120 mln, ale wygrywały głównie projekty rzędu 200 mln. Podobnie ma być ponoć w przypadku onkologii, kolejnego projektu. To eliminuje z dostępu do środków mniejsze szpitale wojewódzkie, powiatowe i miejskie, więc w sytuacji, kiedy nie mamy innych źródeł finansowania, bardzo prosimy o to, żeby nie stosować tego typu barier.

Przedostatnia rzecz dotycząca zdrowia to przejma prośba o to, aby otworzyć się na opiekę długoterminową. Z powodów oczywistych, nie chcę tego rozwijać, to jest hit najbliższych lat. Na dzień dzisiejszy nie mamy wsparcia w tym zakresie. Chcemy się restrukturyzować rynkowo, chcemy zamieniać pewne oddziały na ZOL-e, na ZPO, ale musimy mieć na to środki. Miały być w KPO, ale na razie przy KPO jest wielki znak

zapytania. Prosimy więc o opiekę długoterminową. Prosimy zresztą o wszystkie przedsięwzięcia, których podłożem są zmiany demograficzne.

Ostatnia rzecz, też w ochronie zdrowia, dotyczy POZ-etu i AOS-u. Nie wiem, co dla pani oznacza powiedzenie: zwiększenie zakresu. Jak rozumiem, chodzi o przedmiotowy zakres działania POZ-etów, ale moja gorąca prośba jest taka, aby nie tyle poszerzać zakres POZ-etów, co po pierwsze, poszerzać koordynację pionową w systemie, bo jej brakuje, a po drugie być może preferować budowanie takich gminnych czy międzygminnych centrów POZ, AOS szeroko rozbudowanych, może jednodniowej chirurgii. Generalnie chodzi o jednodniówki, o centra tego typu. Jeżeli tak, to bardzo popierałbym tego typu kierunek.

Z dużą ostrożnością podchodzę natomiast do takiego sformułowania: „wzmacniamy POZ-ety", bo POZ-ety były bardzo mocno wzmacniane przez ostatnie lata, w związku z tym wydaje mi się, że trzeba to potraktować troszeczkę szerzej. Bardzo dziękuję państwu za uwagę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani minister, bardzo proszę. Głos samorządów został bardzo szeroko wyrażony.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Dziękuję bardzo. Tak, chciałam powiedzieć właśnie o tym, że to bardzo szeroko wyrażony głos, niekoniecznie wyłącznie do FEnIKS. Szanowni państwo, fundusze europejskie, ani FEnIKS, ani KPO, nie rozwiążą wszystkich wyzwań, przed którymi dzisiaj stoimy. To jest tylko wycinek tego, co jest do zrobienia, z czego wszyscy zdajemy sobie sprawę.

Niestety, albo stety, zakończyliśmy już proces negocjacji z Komisją Europejską. Uważam, że w kwestii ochrony zdrowia udało się wynegocjować naprawdę dużo, mimo że są pewne ograniczenia i tych ograniczeń jest sporo. To, że nie zwiększamy łóżek, że taka była deklaracja i że taki zapis jest w dokumencie, jakim jest umowa partnerstwa, później z przełożeniem na poszczególne programy, było bardzo łatwo postawione przez KE: albo nie zwiększamy liczby łóżek, albo nie przekazujemy żadnych środków na obszar ochrony zdrowia. Mogliśmy więc pójść albo w tę stronę, albo w tę stronę, i realizować tylko te projekty, które będą wpływać na niezwiększanie liczby łóżek.

Bardzo ważny obszar to oczywiście psychiatria i opieka długoterminowa. Zdajemy sobie z tego sprawę i mamy dobre przykłady projektów jeszcze z perspektywy 2014–2020, chociażby w programie POWER, gdzie realizowaliśmy psychiatrię dziecięcą z dobrym skutkiem i przy ogromnej aprobacie KE. W nowej perspektywie chcielibyśmy kontynuować działania w tym obszarze, pamiętając jednocześnie o procesie deinstytucjonalizacji, który KE stawia za priorytet, jeżeli chodzi o wszelkie działania czy to w obszarze opieki długoterminowej, czy to w każdym innym obszarze zdrowotnym.

Jeżeli chodzi o kwestię linii demarkacyjnej w sektorze kolei, to, szanowni państwo, projekty, które przygotowały dokumentację z perspektywy 2014–2020, które są na bardzo wysokim poziomie przygotowania… Często jest tak, że mówi się o tym, że projekt ma dokumentację, ale jak zaczynamy wchodzić w szczegóły, okazuje się, że tak naprawdę dopiero wysłał zapytanie, kto tę dokumentację byłby w stanie przygotować. Projekty, które są więc na bardzo wysokim poziomie dofinansowania, będą miały swoje źródło wsparcia czy to w FEnIKS, czy to w programach regionalnych, czy to w programie „Polska Wschodnia". One będą więc zaopiekowane, natomiast te, które nie są w żadnym stopniu przygotowane albo których faza przygotowania jest na bardzo małym poziomie, niestety nie będą miały finansowania, bo tych środków jest zdecydowanie mniej.

Szanowni państwo, tylko przypomnę, że w perspektywie 2014–2020 Fundusz Spójności, czyli ten fundusz, który w znacznej mierze wspierał działania transportowe, kolejowe, drogowe, został okrojony o połowę. Mieliśmy 22 mld środków, w tej chwili mamy 11 mld, więc musimy zapełnić tę lukę z budżetu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dlatego musimy bardzo uważnie wybierać projekty, które będą dalej finansowane.

Chciałabym konkretnie dopytać. Mówimy, że projekty zostały wskazane z KPO, nie będą finansowane w FEnIKS. Jakie konkretnie projekty? Porozmawiajmy o konkretach. Jakie konkretnie projekty wskazywał pan Marek, mówiąc, że zostały wskazane do KPO, a nie będą mogły być teraz sfinansowane z FEnIKS? Jakie konkretnie?

Jeżeli chodzi o preferencje, one oczywiście będą bardzo szerokie. Mówiliśmy o tym na spotkaniu z samorządowcami w ramach projektu Centrum Wsparcia Doradczego. W tym tygodniu w Serocku, wczoraj i przedwczoraj, było dwudniowe spotkanie, na którym mówiliśmy na ten temat razem ze Związkiem Miast Polskich. Wskazywaliśmy, jak to będzie wyglądać. Oczywiście energetyka jest w tej chwili priorytetem, więc przedsięwzięcia związane z energetyką, mniejsze, większe, duże, będą finansowane z FEnIKS-a, z KPO, z programów regionalnych. W samym tylko FEnIKS-ie dwukrotnie zwiększyliśmy alokację na tego typu działania, więc myślę, że środków do wykorzystania będzie naprawdę sporo.

Łóżka i kwestia przenoszenia łóżek pomiędzy różnymi oddziałami, zwiększania, niezwiększenia… Szanowni państwo, o niezwiększaniu łóżek mówimy wyłącznie w kontekście realizacji projektów finansowanych ze środków europejskich. Nie ma żadnego zakazu, który mówiłby o tym, że w ramach środków budżetu państwa, środków publicznych, nie można zwiększać liczby łóżek. Mówimy więc tylko w kontekście wdrażania i realizacji projektów z poziomu europejskiego.

Pan Marek mówił też o małych projektach. Pamiętajmy o tym, że do realizacji mniejszych, lokalnych projektów mamy środki w ramach programów regionalnych, które są zarządzane przez marszałków. Ewentualnie jest moje pytanie: Jakie miałyby być małe projekty, żebyśmy mogli je finansować? Z FEnIKS rzeczą naturalną jest, że w związku z tym, że jest to program o największej wartości, zarówno w Polsce, jak i UE, chcemy finansować duże projekty, które będą miały oddziaływanie nie tylko lokalne, regionalne, ale przede wszystkim ponadregionalne, bo takie są założenia programu krajowego, że musi on wychodzić poza ramy.

O opiece długoterminowej i deinstytucjonalizacji już wspomniałam. Opieka długoterminowa to też jest działka programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, który w tej chwili jest w końcowej fazie negocjacji z KE.

Szanowni państwo, jest też kwestia POZ-etów, AOS-ów. Myślę, że apel, który został tu zgłoszony przez pana Marka, jak najbardziej przyjmujemy, natomiast myślę, że powinien on trafić również do ministra zdrowia. Jednodniówki mogą być finansowane ze środków europejskich, ponieważ to też jest proces, który nie zwiększa liczby łóżek, czyli tego elementu, którego cały czas się tutaj trzymamy. W konkretach dotyczących tego, jakie to małe projekty i jakie są projekty z FEnIKS, oczywiście zapraszam do bilateralnych rozmów, to sobie to wyjaśnimy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Panie Marku, czy uzupełni pan o konkretne projekty, które są na pograniczu KPO i FEnIKS-a?

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Oczywiście. Chcę podkreślić, że z panią minister współpracuje nam się bardzo dobrze. To jest dobra praktyka. Nie wszędzie tak jest, dlatego tym bardziej dziękuję pani minister za współpracę.

Odpowiadam konkretnie na konkretne pani pytanie, jakie projekty są zagrożone. Przypomnę, że powiedziałem, że części z nich być może w ogóle nie będzie albo w niektórych przypadkach nie będą finansowane w takim wymiarze, w jakim mogłyby, gdyby było KPO. Wymieniam. To transport zbiorowy ze szczególnym wskazaniem na pojazdy elektryczne. Na szczęście wczoraj pojawiła się poprawka. Zachęcam państwa posłów do poparcia poprawki w tzw. ustawie gazowej. Gdyby tej poprawki nie było, od przyszłego roku mielibyśmy obowiązek posiadania we flotach naszych podjednostek 20% pojazdów elektrycznych. To jest zupełnie nie do zrobienia, ale na szczęście pojawiła się poprawka, która nie podnosi w ustawie tego progu z 10 na 20% od przyszłego roku.

To transport zbiorowy, tramwaje, także pojazdy elektryczne, bo liczyliśmy na to, że będą akurat w KPO, a z FEnIKS tam jest śladówka. To ucyfrowienie szkół. To klastry energetyczne. Tyle.

Jeszcze raz wrócę do łóżek, żeby już nie przeciągać. Jeszcze raz powtórzę. Jestem przeciwny zwiększaniu liczby łóżek. Jestem przeciwny zwiększaniu nakładów na lecznictwo zamknięte. W tej chwili już 54% naszych nakładów publicznych dotyczy lecznictwa zamkniętego. Mało jest takich krajów na świecie, gdzie jest tak wysoki współczynnik. Proszę o to, aby zamiast „zwiększania" wprowadzić wyraz „zamiana" łóżek, bo to spełnia europejski wymóg, a równocześnie daje nam pewną elastyczność na rozsądne rozwiązania.

Oczywiście z przyjemnością przyjmuję propozycję pani minister porozmawiania na temat mniejszych projektów. Wyjaśnię, o co chodzi. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Pani dyrektor mówiła już o tej „zamianie". Jest możliwe, żeby w tym bilansie to się nie zmieniało. Dopuszczalne i możliwe są ewentualne roszady. Bardzo dziękuję.

Pani minister, dwa słowa?

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Tak, jeszcze dwa słowa. Transport zbiorowy, pojazdy elektryczne, tramwaje finansujemy w ramach FEnIKS. Oczywiście uzupełnienie, czyli dodatkowe tramwaje, dodatkowe pojazdy w KPO mogłyby być kupowane, ale autobusy elektryczne, wodorowe są w KPO… Przepraszam, w FEnIKS Są i w KPO, i w FEnIKS. W FEnIKS są również. Mówiliśmy, że ich w FEnIKS nie ma, ale one są. W tej chwili jako projekty mogą je też zgłaszać ZIT-y. Oczywiście zdaję sobie sprawę, że 10 z FEnIKS i jeszcze dodatkowych 10 z KPO to byłoby 20, ale dzisiaj, szanowni państwo, wiem, że NFOŚ w ramach KPO też już zaczyna ogłaszać kolejny nabór na pojazdy niskoemisyjne i zeroemisyjne.

Rozumiem, że panu Markowi chodzi o to, żebyśmy zmienili w programie zapis, który mówi o tym, że nie zwiększamy łóżek, tylko zamieniamy. Na tym etapie nie ma takiej możliwości. Zamknęliśmy negocjacje programu, zamknęliśmy negocjacje umowy partnerstwa. Też próbowaliśmy wprowadzić taki zapis, żeby nie było tam „zwiększania", tylko właśnie „zamiana", żeby to było bardzo miękkie, natomiast KE nie wyraziła na to zgody. Możemy podjąć taką próbę w momencie, kiedy będziemy renegocjować programy. Czy wtedy KE będzie bardziej otwarta, trudno mi powiedzieć, ale oczywiście podejmiemy taką próbę w ramach renegocjacji.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję. Jeszcze tylko dopytam. Pan Marek pytał o swego rodzaju promocję wspólnych projektów. Rozumiem, że gdyby któryś z ZIT-ów miał dobry projekt poza swoimi projektami, które są realizowane w ramach regionalnych środków, i zgłosił to do FEnIKS-a, to nie to, że dostanie dodatkowe punkty, ale są też możliwe realizacje takich projektów zgłoszonych przez beneficjenta grupowego, np. ZIT.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Muszę to sobie poszufladkować, ułożyć. Rozumiem, że nie chodzi o to, że ZIT złoży ten sam projekt i w programie regionalnym, i w programie krajowym.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Nie, nie ten sam.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Inny projekt. Generalnie ZIT-y mają swoją alokację. Przekazaliśmy pismem informację o tym, ile ZIT-y dostają środków z FEnIKS. Oni w tej alokacji wybierają sobie projekty. Robią to więc sami, w swoim sosie. Działają sobie w transporcie miejskim. Wygląda to normalnie. Zakładam, że regiony też przekażą informację na temat alokacji, którą mają poszczególne ZIT-y, więc oni też będą działać sobie w tej alokacji.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

OK, dziękuję.

Czy jeszcze ktoś z państwa posłów bądź zaproszonych gości? Pan poseł Suchoń, bardzo proszę.

Poseł Mirosław Suchoń (Polska2050):

Bardzo uprzejmie dziękuję, pani przewodnicząca. Pani minister, szanowni państwo, mam tylko dwa pytania. Jedno jest doprecyzowujące, jeżeli chodzi o koncepcję łączenia szpitali. Czy dotyczy to również szpitali pediatrycznych? W Polsce jest kilka powiatowych szpitali pediatrycznych, które zostały uratowane, i myślę, że to są przykłady, gdzie akurat te decyzje działają bardzo dobrze dla lokalnej społeczności. Czy koncepcja łączenia szpitali tudzież likwidacji łóżek dotyczy również pediatrii? W tych szpitalach są też oddziały psychiatrii dziecięcej, które też zostały uratowane przed ministrem Balickim 20 lat temu. Czy pani minister mówiła to przy okazji wykorzystywania środków?

Drugie pytanie. Czy środki będą mogły być wykorzystane na instalacje termicznego przetwarzania odpadów? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę o odpowiedź.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, generalnie z instalacjami termicznego przetwarzania odpadów też było tak, że była bardzo długa dyskusja z KE na ten temat. Niestety KE nie wyraziła zgody na finansowanie tego typu przedsięwzięć i dotyczy to również zagospodarowania odpadów niebezpiecznych. Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych nie będzie mogło być finansowane w ramach krajowych środków FEnIKS, natomiast jeżeli programy regionalne przewidziały tego typu działania, to tam pojawiły się pewne wyłomy w zakresie odpadów niebezpiecznych. Spalarnie natomiast są absolutnie wyłączone ze wsparcia.

W kontekście obszaru ochrony zdrowia poproszę panią dyrektor Bakę, bo to są już duże szczegóły.

Zastępca dyrektora departamentu MFiPR Barbara Baka:

Mówiąc o FEnIKS, pediatrii już nie mamy. Mówiąc o „szpitalnictwie" – wezmę „szpitalnictwo" w cudzysłów, pokazując, że generalizuję to słowo – mówimy tylko o psychiatrii. To znaczy, tylko w tym zakresie polityka spójności może wejść w opiekę instytucjonalną rozumianą klasycznie, jak rozumie się ją u nas, czyli jako szpital. Chodzi tutaj bardziej o przenoszenie do oddziałów wielospecjalistycznych. Pozostałe dziedziny w zakresie opieki szpitalnej zasadniczo mogą być przedmiotem zainteresowania wyłącznie KPO.

W POIiŚ 2014–2020, który teraz jeszcze kończymy, pediatria i wszelkie dziedziny związane z opieką nad matką i dzieckiem były naszą szczególną troską po POIiŚ 2014–2020. Ostatnie środki, które spłynęły do Polski w ramach instrumentu REACT-EU, były alokowane w POIiŚ 2014–2020, były również dedykowane właśnie na pediatrię.

Szanowni państwo, niestety z uwagi na to horyzontalne obostrzenie – bo programując jakikolwiek sektor, w punkcie startu jest to po prostu kompromis pomiędzy szufladą, do której możemy wejść, czyli punktem widzenia KE, a potrzebami Polski – generalnie opieka szpitalna przestała być priorytetem KE. To, co udało się wynegocjować, udało się tylko w zakresie psychiatrii, w zakresie, o którym mówiłam. Pediatria jako tako jest bardzo obecna na poziomie krajowym. Niestety, bardzo ubolewamy, w takim stopniu nie może być już kontynuowana. Opieka szpitalna będzie domeną KPO.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo. Chciałabym jeszcze dopytać. Nasunął mi się temat, jeśli chodzi o uzdrowiska. Miałam sporo takich zapytań. Zainteresowanie wielu gmin jest takie, że mają wstępnie zbadane zasoby i możliwości uruchomienia działań związanych z otwarcie uzdrowisk, ale wiąże się to niestety z dodatkowymi badaniami, dodatkowymi analizami, a później też z budową odpowiednich instalacji, infrastruktury itd. Czy w zakresie tworzenia nowych uzdrowisk będzie tu można liczyć na jakieś wsparcie, na wcześniejszą pomoc przy odpowiednich badaniach, a potem przy tworzeniu uzdrowisk?

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Dziękuję bardzo. Jeżeli chodzi o kwestie związane ze wsparciem obszarów uzdrowiskowych, w pierwotnej wersji programu Fundusze Europejskie dla „Polski Wschodniej" przewidywaliśmy tego typu działania, natomiast zostały one zanegowane przez KE i niestety usunięte z programu. Wiemy natomiast, że niektóre programy regionalne, w tej chwili z głowy nie powiem które, przewidziały tego typu działania w swoim programie regionalnym właśnie na obszary uzdrowiskowe, natomiast muszę sprawdzić które konkretnie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

OK, dobrze.

Pan przewodniczący Grabarczyk, bardzo proszę.

Poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję bardzo. Pani minister, jednym z celów programu FEnIKS jest dokończenie odcinków realizacji sieci bazowej TEN-T do 2030 r. Mamy rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 2013 r., bodajże z grudnia. Tam są wskazane także projekty dotyczące Polski, gdy chodzi o sieć bazową. Mamy też sztandarowy projekt „igrek". Na potrzeby Centralnego Portu Komunikacyjnego ten projekt uległ przekształceniu. Chciałbym zapytać, jakie są perspektywy. Dziś wydaje się, że nie ma możliwości, aby cel roku 2030 został osiągnięty, tym bardziej że zmieniły się projekty kolei dużych prędkości. To jest tylko jeden z tych projektów. To jest pierwsze pytanie.

Drugie pytanie: Czy na poziomie europejskim przygotowywana jest nowelizacja tego rozporządzenia? Jakie propozycje zmian wniosła polska strona? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję. Bardzo proszę, pani minister.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Jeżeli chodzi o przygotowywanie nowelizacji rozporządzenia, tak, w tej chwili jest przygotowywana, natomiast w kontekście propozycji zmian to niestety pytanie do Ministerstwa Infrastruktury. W tej chwili nie potrafimy odpowiedzieć na to pytanie.

W kwestii konkretnych projektów, które mamy w sieci TEN-T, o odpowiedź poproszę pana dyrektora i panią dyrektor.

Dyrektor Departamentu Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Jarosław Orliński:

Dziękuję bardzo. Jeżeli chodzi o projekty związane z kolejami dużych prędkości, myślę, że warto powiedzieć o inicjatywie, która miała miejsce w tym tygodniu. Dokładnie wczoraj zakończyło się spotkanie przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej z przedstawicielami Komisji Europejskiej, z panem dyrektorem Heraldem Ruijtersem z Dyrekcji Generalnej ds. Mobilności i Transportu. Na stronach internetowych naszego ministerstwa i Ministerstwa Infrastruktury możecie państwo zobaczyć przebieg i relację z tego spotkania. Tematem były oczywiście kwestie związane z korytarzami solidarności, które są bardzo ważne.

Pierwszy dzień spotkania to był wtorek. Był poświęcony m.in. kwestiom związanym z projektami związanymi z *solidarity lanes*, ale mieliśmy też wizytę studyjną w Warszawie na Dworcu Zachodnim, który będzie realizowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W następnym tygodniu, to na marginesie, będzie podpisywana umowa o dofinansowanie dla tego projektu. Projekt jest bardzo zaawansowany. W ramach tego właśnie spotkania rozmawialiśmy też o tematach związanych z realizacją różnych dużych inwestycji infrastrukturalnych, które mogą być wspierane już nie ze środków polityki spójności, ale ze środków instrumentu „Łącząc Europę". Była tam też mowa m.in. o kwestiach związanych z kolejami dużych prędkości. W ramach projektu Warszawy Zachodniej pokazywane też były elementy związane z tym, jak ten dworzec przygotowuje się do pewnych rozwiązań z tym związanych. Jeżeli chodzi o koleje dużych prędkości, pokazywane były konkretne prace inwestycyjne, które zostały zrobione do tej pory i które zostaną jeszcze zrobione. To jest kwestia wtorkowa. Na ten temat rozmawiał też pan minister Adamczyk.

Wczoraj natomiast wizyta KE odbywała się na przejściu drogowo-kolejowym w Dorohusku, m.in. ze stroną ukraińską. Rozmawiano tam o wspólnych projektach pomiędzy stroną polską a stroną ukraińską w zakresie korytarzy solidarności. Warto podkreślić, że tematyka związaną z koleją dużych prędkości była poruszana już wczoraj, po spotkaniach w Dorohusku, z panem ministrem Marcinem Horałą, czyli pełnomocnikiem rządu ds. budowy CPK. Wczoraj było też spotkanie z panem Heraldem Ruijtersem, już po spotkaniach w Dorohusku. Była też podniesiona kwestia związana ze znalezieniem dodatkowych środków związanych np. z rozwojem kolei dużych prędkości, ponieważ Polska podjęła taką inicjatywę, aby wspólnie z czeską prezydencją znaleźć dodatkowe środki na rozwój kolei, m.in. kolei dużych prędkości. W międzyczasie, w tym tygodniu, w Parlamencie Europejskim odbywało się posiedzenie jednej z komisji, gdzie była też strona polska. Było tam PKP SA, był też pan minister Bittel. Była poruszana kwestia związana z europarlamentarzystami dotycząca kwestii związanych z tym, żeby znaleźć dodatkowe środki na kolej dużych prędkości.

Teraz konkrety. Jeżeli chodzi o kwestie związane z „igrekiem", o który zapytał pan przewodniczący, pewne fragmenty chcemy realizować już teraz i uzyskać na nie środki z instrumentu „Łącząc Europę". Drugi konkurs w ramach instrumentu „Łącząc Europę", na środki związane m.in. z rozwojem sieci kolejowej w ramach sieci TEN-T, ogłoszony został 13 września. Konkurs ten kończy się 19 stycznia. Spółka CPK przygotowuje wnioski związane m.in. z koleją dużych prędkości. Między innymi w Łodzi ten tunel, do którego została już wbita łopata, będzie ubiegał się o dofinansowanie, o wsparcie w ramach konkursu w ramach instrumentu „Łącząc Europę".

Co warto podkreślić, projekt ten ubiegał się o wsparcie już w pierwszym konkursie. Pierwszy konkurs zakończył się w maju, natomiast zdaniem KE projekt, o którym mówiłem, nie był jeszcze do końca dojrzały. Bardzo ważne jest tam kryterium związane z dojrzałością. Jest tam też m.in. kwestia przetargów. Przetargi już się odbyły. Został też wybrany wykonawca. W związku z tym liczymy na to, że m.in. ten projekt zostanie przekazany przez stronę polską…

Poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Mowa o tunelu, tak?

Dyrektor departamentu MFiPR Jarosław Orliński:

Tak. Jeżeli chodzi o pozostałe elementy, one też są przygotowywane, panie przewodniczący. Jeżeli chodzi o pozostałe elementy związane z „igrekiem", strona polska będzie aktywna, będzie też partycypować w tym, żeby uzyskać wsparcie na część dokumentacyjną. To jest zadanie CPK. Czy się uda? Zobaczymy, ponieważ mamy bardzo duże zainteresowanie ze strony Polski.

Jeżeli chodzi o drugi konkurs, otrzymaliśmy ponad 100 propozycji projektów. Naprawdę mamy z czego wybierać. KE ma dosyć ograniczoną ilość środków. Przy pierwszym konkursie pojawiło się trzy razy więcej projektów z całej Europy, niż było środków. Jeżeli chodzi o kolej dużych prędkości, takich środków nie otrzymały projekty z takich krajów jak np. Francja, Włochy czy Hiszpania. Kraje te są bardzo niezadowolone. W związku z tym KE widzi, że tych środków nie jest zbyt wiele, i apeluje o to, żeby jakoś dzielić te projekty na mniejsze odcinki, na mniejsze zadania, żeby w dłuższej perspektywie czasowej mogły one być zrealizowane w całości.

Główny więc problem, z którym może borykać się kolej nie tylko w Polsce, ale też w Europie, to kwestia znalezienia dodatkowych środków. Właśnie konkurencja, o której mówiłem, która miała miejsce w Parlamencie Europejskim z eurodeputowanymi, jest związana z tym, żeby znaleźć jakieś dodatkowe źródła środków, które będą mogły być poświęcone, dedykowane, np. w ramach instrumentu „Łącząc Europę", jako dodatkowe środki na tematykę związaną z koleją dużych prędkości.

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani dyrektor Katarzyna Zielińska.

Zastępca dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Katarzyna Zielińska-Heitkötter:

Dziękuję. Dzień dobry. Uzupełnię zdanie. Przedwczoraj podczas spotkania pan dyrektor Herald Ruijters wskazał, że zmiana rozporządzenia sieci TEN-T, decyzja rady przewidy-

wana jest na październik, listopad przyszłego roku, tak żeby już od początku 2024 r. obowiązywało nowe rozporządzenie. Prace nad tym rozporządzeniem są już zaawansowane. Jak powiedziała pani minister, ze strony Polski prowadzi je Ministerstwo Infrastruktury. Tam też jest przewidywana zmiana sieci bazowej i kompleksowej. W zakresie nowych projektów, które będą wpisane do sieci bazowej, jako zakończenie nie będzie obowiązywał 2030 r., tylko 2024 r. To będzie nowa sieć bazowa, która powstanie. Tutaj są polskie propozycje wpisania nowych projektów do sieci bazowych.

W przypadku programu FEnIKS jest on jednym z wielu elementów, który składa się na całą układankę finansowania inwestycji drogowych i kolejowych. Wszystkie inwestycje, które będą realizowane, wynikają z krajowego programu drogowego – nowy program jest już na ukończeniu – tak samo z programu kolejowego (KPK). Tam są zdiagnozowane wszystkie projekty łącznie z datami realizacji. Tak jak wspomniałam, program FEnIKS jest jednym z elementów tej finansowej układanki, więc w ramach programu FEnIKS nie możemy odpowiadać za pełną realizację projektów, które są w sieci bazowej TEN-T. To jest nasz priorytet, żeby wkład finansowy środków unii przyczyniał się w pierwszej kolejności do zrealizowania projektów z sieci bazowej TEN-T, następnie z sieci kompleksowej i dopiero z pozostałych inwestycji transportowych. Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Jeszcze pan poseł Suchoń, bardzo proszę.

Poseł Mirosław Suchoń (Polska2050):

Bardzo dziękuję. Zadam jednak pytanie o konkretny projekt regionalny, o Beskidzką Drogę Integracyjną, czyli drogę krajową nr 52 na odcinku Bielsko-Biała – Głogoczów. Czy mają państwo wiedzę, czy ona pojawia się w ramach dyskusji na temat sieci podstawowej albo w ramach konkretnych środków finansowych do realizacji z programów europejskich? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani minister?

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Szanowni państwo, tak jak powiedziałam, za przegląd sieci odpowiada Ministerstwo Infrastruktury, więc nie czujemy się w kompetencji, żeby udzielić odpowiedzi. Chcielibyśmy dobrze żyć z Ministerstwem Infrastruktury.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Mirosław Suchoń (Polska2050):

Zapytać musiałem, państwo wybaczą. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Przekażemy tę informację do Ministerstwa Infrastruktury.

Czy ktoś jeszcze z państwa obecnych chce zabrać głos? Jeśli nie, to bardzo uprzejmie dziękuję za wszystkie informacje. Podsumowując, rozumiem, że do końca roku pracujecie nad szczegółami, potem ewentualnie możemy spodziewać się rozpisywania pierwszych konkursów, a jak dobrze pójdzie, może to być już pierwszy kwartał, a na pewno pierwsze półrocze.

Pani minister, poproszę o przekazanie na piśmie szczegółów dotyczących priorytetów. Jeśli pojawią się takie informacje, będziemy też bardzo wdzięczni za uzupełnianie tych informacji na bieżąco.

Chciałabym podpytać panią minister, co moglibyśmy omówić na kolejnym posiedzeniu podkomisji i kiedy pani minister sugerowałaby… Chciałabym po prostu, żebyście byli przygotowani z kolejną turą informacji, która mogłaby do nas trafić. Wszystkie te informacje są niezwykle interesujące. Później możemy przekazywać je dalej, samorządom. Proszę o taką sugestię i podpowiedź.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Dziękuję bardzo. Potwierdzam wszystko, co pani przewodnicząca podsumowała. Szanowni państwo, mamy jeszcze pozostałe programy, nie tylko FEnIKS. Mamy jeszcze Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, program, który też jest już zatwierdzony przez KE, program skierowany do przedsiębiorców, do gospodarki. Możemy więc porozmawiać o tym programie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

To kiedy, pani minister, żeby nie zakłócać pracy? Po Nowym Roku?

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Proponuję nowy rok, ponieważ będziemy już mieć powołane komitety monitorujące, będziemy też mieli szczegółowe opisy osi priorytetowych, więc będzie więcej szczegółów, o których można porozmawiać. Może uda się to, że komitety monitorujące przyjmą kryteria wyboru poszczególnych projektów, i będzie o czym rozmawiać. Możemy porozmawiać o tym programie dla przedsiębiorców, mamy program „Polski Wschodniej", co prawda do sześciu regionów, ale o nim też można podyskutować, można nawet razem.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

To w drugiej kolejności.

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Albo można razem z FENG-iem. Mamy duży program FERS, czyli Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, jako kolejny Europejski Fundusz Społeczny w całości, więc może być jako kolejny. Z krajowych programów mamy jeszcze cyfrowy: Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Czyli: przedsiębiorcy i „Polska Wschodnia", później…

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Można tam połączyć program cyfrowy, bo cyfrowy i „Polska Wschodnia" to programy po 2 mld euro.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

OK, czyli na następnym posiedzeniu po Nowym Roku będą trzy programy. A później?

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Później Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, czyli te bardziej miękkie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Może później regionalne?

Sekretarz stanu w MFiPR Małgorzata Jarosińska-Jedynak:

Potem możemy omówić regionalne w komplecie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dobrze. Takie sugestie przyjmujemy i bardzo za nie dziękujemy. Razem z sekretariatem będziemy ustalać kolejne posiedzenia.

Wszystkim państwu bardzo dziękuję. I co? I do zobaczenia. Muszę oficjalnie zamknąć. Zamykam posiedzenie.